

СИЛАБУС

«Міжнародні відносини та світова політика»

Викладач*Алексєєва Тетяна Іванівна**кандидат економічних наук***е-пошта:** t.alekseeva@karazin.ua**телефон:** 0671864410**часи роботи:** _____**Академічний період**

6 семестр 2020/2021 н.р.

Академічні години**Місце проведення***Дистанційно***Навчальне навантаження**

4 кредити ЄКТС, 120 годин

Пререквізити: здобувачі повинні мати знання з дисциплін «Теорія міжнародних відносин», «Міжнародні економічні відносини», «Аналіз зовнішньої політики», орієнтуватись у загальних тенденціях розвитку міжнародних відносин, вільно володіти державною мовою.

Постреквізити: вивчення дисципліни сприяє формування у студентів наукових знань щодо виникнення і розвитку сучасної системи міжнародних відносин, сутності світової політики, особливостей зовнішньої політики держав світу

Призначення навчальної дисципліни: навчальна дисципліна призначена для підготовки магістрів за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації». Вивчення дисципліни передбачає формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність готувати обґрунтовані пропозиції для прийняття зовнішньополітичних рішень

ФК2. Здатність аналізувати і прогнозувати політичний та соціально-економічний розвиток країн та регіонів

ФК3. Здатність узагальнювати та оцінювати інформацію зовнішньополітичного, зовнішньоекономічного та міжнародно-правового характеру

ФК4. Здатність до аналітичної діяльності щодо зовнішньополітичного курсу країн та регіонів

ФК5. Здатність аналізувати конкретні ситуації міжнародних відносин на підставі історичного, дипломатичного, економічного та правового підходів

ФК6. Здатність використовувати сучасні інформаційні системи і технології для проведення досліджень з питань міжнародних відносин та при виконанні професійних завдань

ФК7. Уміння збирати, обробляти та аналізувати інформацію міжнародного характеру з різноманітних джерел

Цілі курсу:

ПРН 1. Здійснювати політичний огляд міжнародних подій та виявляти проблеми в міжнародних відносинах

ПРН 3. Аналізувати зовнішню політику окремих країн та блоків країн

ПРН 8. Розуміти сутність перетворень, що відбуваються в Україні, її місця у загальноєвропейському просторі, та завдань, що стоять перед власною країною і світовою цивілізацією

ПРН 13. Застосовувати основні міждисциплінарні методи досліджень міжнародних відносин

ПРН14. Здійснювати пошук інформації зовнішньополітичного, зовнішньоекономічного та правового характеру та обробку статистичних даних щодо політичного та соціально-економічного розвитку країн та регіонів

ПРН 19. Використовувати сучасний математичний апарат для моделювання ситуацій в міжнародних відносин

ПРН23. Використовувати сучасні інформаційні системи і мережі

ПРН35. Використовувати методи аналізу зовнішньої політики

ПРН47. Володіти основами зовнішньої політики України

Інформаційні ресурси:

Основні

1. Алексієвцев М. Зовнішня політика України: від багатовекторності до безальтернативності. Україна-Європа-Світ. *Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини*. Вип. 17: 25-й річниці Незалежності України присвячено. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. С. 34-49.

2. Європейська та євроатлантична інтеграція: Навч. посіб. / за заг. ред. О.М. Лютак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 376 с.

3. Крізь М. М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець XX – початок XXI ст.) : навч. посібн. 3-тє вид., виправл. і доповн. К. : Знання, 2013. 278 с.

4. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.

5. Міжнародні відносини та світова політика : підручник / кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський ; за ред. В. А. Манжолі. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. 863 с.

6. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.

7. Основи теорії міжнародних відносин : Навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 244 с.

8. Основи теорії міжнародних відносин. Словник: Навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 340 с.

9. Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2018. 250 с.

10. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. Х.: Право, 2016. 540 с.

Допоміжні

1. Закон України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. Ст. 527.

2. Указ Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 06.05.2015 “Про Стратегію національної безпеки України” від 26.05.2015 № 287/2015.

3. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки): Навч. посіб. К.:Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с.

4. Міжнародні відносини та світова політика : Навчально-методичний комплекс дисципліни для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» спеціалізації «Міжнародні відносини та регіональні студії»/ «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»; укладачі: Лиман С. І., Шамраєва В. М. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 47 с.

5. Основи теорії міжнародних відносин: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської

політехніки, 2015. 244 с.

6. Павлюк В. В. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1918-1945) : підручник для студентів. Львів: ЛА «Піраміда», 2010. 284 с.

7. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І.Рогача. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. 616с.

8. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки): Навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с.

9. Кучик О. С. Зовнішня політика України: навчальний посібник. К.: Знання, 2010. 334 с.

10. Міжнародні відносини та світова політика: Підручник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. 863 с.

11. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): Підручник. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с.

12. Gray C. S. War, peace and international relations: an introduction to strategic history. N.Y.: Routledge, 2007. 306 p.

13. Wilkinson P. International Relations: A Very Short Introduction. Oxford University Press, 2007. 144 p.

Політика курсу:

- відвідування занять є обов'язковим елементом вивчення курсу, проте бали за відвідування без виконання завдань та роботи на практичному занятті не ставляться;

- розподіл навчального навантаження: курс передбачає 30 годин лекцій, 15 годин семінарських занять, 75 годин самостійної роботи (ознайомлення із відповідною літературою, участь у дебатах, вирішення кейсів, підготовка презентацій, захист курсової роботи тощо);

- виконання завдань, процедури подання завдань на перевірку, кінцевих термінів здачі завдань, запізнення здачі контрольних робіт, повторної здачі завдань: здобувачі виконують та здають на перевірку завдання, передбачені робочою програмою та комплексом навчально-методичного забезпечення дисципліни протягом семестру під час семінарських, практичних занять або консультацій, граничний строк подачі завдань на перевірку – останнє заняття. У разі повторної здачі завдання після зауважень, кількість балів, які може отримати здобувач, знижується на 20% від максимальної кількості балів за конкретне завдання;

- пропуски занять: для відпрацювання пропущеного практичного заняття здобувач має відповісти на теоретичні питання за темою, що відпрацьовує, а також здати письмові завдання за темою на оцінювання в день відпрацювання. Граничний строк відпрацювання пропущених занять – остання консультація перед екзаменом;

- академічна мобільність: відпрацювання пропущених занять або перезарахування результатів навчання в іншому закладі з причини академічної мобільності здійснюється відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів ХНУ імені В. Н. Каразіна;

- перезарахування результатів навчання в іншому закладі: здійснюється у разі, якщо студент прослухав аналогічний курс у будь-якому університеті України або Європи, був учасником міжнародних проектів Жан-Моне модуль, K1, у межах якого вивчалась така ж дисципліна, або слухачем такого ж дистанційного курсу на платформі «Prometheus», Coursera та інших, і при цьому має підтвердження – сертифікат про результати навчання (оцінку);

- дотримання академічної доброчесності, плагіату, наслідків порушення академічної доброчесності: дотримання академічної доброчесності є однією з основних вимог при виконанні завдань, підготовці до занять, роботи на практичних заняттях та

написання екзаменаційної роботи. У разі недотримання академічної доброчесності вживаються заходи відповідальності, передбачені чинним законодавством України;

- вивчення дисципліни особами з особливими вимогами: здійснюється в звичайному форматі з індивідуальним підходом до здобувача та врахуванням особливих вимог;

- поведінка в аудиторії (запізнення, їжа, напої): здобувачі мають дотримуватися етичних норм у навчанні, поважати своїх колег. У разі запізнення до 15 хвилин, здобувач може зайти до аудиторії, не відволікаючи інших від роботи. Запізнення понад 15 хвилин вважається пропуском та має бути відпрацьоване. Під час навчання мають бути дотримані етичні норми, протягом заняття можна вживати воду, проте не вживати їжу;

- використання електронних пристроїв: під час проведення лекцій та семінарських, практичних занять здобувачам дозволяється використання електронних пристроїв, але виключно в якості допоміжного інструменту для навчання.

Протоколи комунікації

Здобувачі можуть обмінюватися інформацією з викладачем під час лекцій, семінарських занять та консультацій, а також за допомогою сайту дистанційного навчання <https://dist.karazin.ua/moodle>, електронної пошти викладача : t.alekseeva@karazin.ua, месенджера Telegram 0671864410. Електронні засоби комунікації слід застосовувати у робочі дні та робочий час викладача.

Форми контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль знань здобувачів проводиться на семінарському занятті у формі усного опитування та навчальної дискусії, виконання тестових завдань, захисту презентацій доповідей, навчальних дискусій за науковою статтею та нормативними актами, захисту есе, колоквіуму тощо.

Сума балів за виконання завдань на семінарському занятті складає:

Тема 1, 2 – 2 бали: захист презентацій доповідей – 1 бал; захист есе – 1 бал.

Тема 3, 4 – 2 бали: захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); обговорення есе – 1 бал.

Тема 5, 6 – 3 бали: обговорення есе – 1 бал; презентація та підготовка до ділової гри – 2 бали.

Тема 7, 8 – 3 бали: захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); виконання тестових завдань – 1 бал; написання есе – 1 бал.

Тема 9, 10 – 3 бали: захист презентацій доповідей – 1 бал; виконання тестових завдань – 1 бал; розв'язання ситуаційних завдань та кейсів – 1 бал.

Тема 11, 12 – 2 бали: захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); розв'язання ситуаційних завдань – 1 бал.

Тема 13, 14 – 2 бали: підготовка до ділової гри – 1 бал; підготовка до поточного контролю знань – 1 бал.

Тема 15 – 3 бали: презентація та обговорення ситуаційного завдання – 1 бал; проведення ділової гри – 2 бали.

Сума балів за виконання завдань для самостійної роботи здобувачів складає:

Тема 1, 2 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 1 бал; підготовка доповіді на визначену тему та презентації (на вибір) – 2 бали.

Тема 3, 4 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями практичного заняття – 1 бал; розв'язання ситуаційного завдання та аналіз кейсу – 1 бал; підготовка презентації з теми – 1 бал.

Тема 5, 6 – 2 бали: підготовка відповідей на усні запитання за навчальними

питаннями практичного заняття – 1 бал; підготовка презентації доповідей на визначену тему (на вибір) – 1 бал.

Тема 7, 8 – 2 балів: підготовка відповіді на семінарських заняттях – 1 бал; підготовка до ділової гри на визначену тему – 1 бал.

Тема 9, 10 – 3 балів: підготовка відповіді на запитання за навчальними питаннями практичного заняття – 1 бал; підготовка інформаційних повідомлень, доповіді, презентацій на визначену тему (на вибір) – 2 бали.

Тема 11, 12 – 3 балів: підготовка до ділової гри – 2 бали; групова робота у вигляді підготовки презентацій доповідей на визначену тему – 1 бал.

Тема 13, 14 – 2 балів: підготовка доповіді на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття – 1 бал; підготовка презентації доповідей на визначену тему (на вибір) – 1 бал.

Тема 15 – 2 балів: групова робота у вигляді підготовки презентацій доповідей на визначену тему – 1 бал; розв'язання письмового ситуативного завдання – 1 бал.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену. Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені: Теоретичне питання – 12 балів. Теоретичне питання – 12 балів. Творче питання – 16 балів .

У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародні відносини та світова політика».

Критерії оцінки успішності та результатів навчання

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність студента засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на семінарських заняттях, рівень знань за результатами опитування на семінарських заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів за поточним контролем:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.

31-44	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал

Результати оцінювання роботи здобувачів фіксуються у відповідній відомості. Здобувачі, які були відсутні на лекції чи практичному занятті або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою. Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

До екзамену допускаються здобувачі, які були присутніми не менш ніж на 70% занять з навчальної дисципліни, враховуючи відпрацьовані, та набрали не менш, ніж 30 балів за поточний контроль знань на практичних заняттях.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
40	Здобувач правильно відповів на всі тестові питання
30	Здобувач правильно відповів на не менш, ніж 75 % тестових питань
20	Здобувач правильно відповів на не менш, ніж 50 % тестових питань.
10	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 25 % тестових питань
0	Здобувач не відповів на жодне з тестових питань.
Правильна відповідь на одне тестове питання – 1 бал	

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

КАЛЕНДАР КУРСУ «Міжнародні відносини та світова політика»

№ тижня (дні тижня)	Тема	Форми організації навчання	Кількість годин	Завдання для самостійної роботи
6 семестр 2020 / 2021 навчального року				
1	Міжнародні відносини та світова політика як навчальна	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою

	дисципліна і об'єкт наукового аналізу			літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
2	Учасники міжнародних відносин: цілі, інтереси й засоби	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
3	Види і форми міжнародних відносин	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
4	Міжнародні системи і світова політика	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
5	Сучасні тенденції міжнародних відносин і світової політики	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
6	Глобалізація як провідна тенденція розвитку сучасного світу	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
7	Міжнародні політичні відносини	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.

				практичного заняття.
8	Міжнародні відносини в сфері інформації	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
9	Країни Європи в системі сучасних міжнародних відносин	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
10	Країни Близького і Середнього Сходу в системі сучасних міжнародних відносин	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
11	Країни Південно-Східної та Північно-Східної Азії в системі сучасних міжнародних відносин	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
12	Країни Північної та Латинської Америки в системі сучасних міжнародних відносин	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття
13	Країни Африки в системі сучасних міжнародних відносин	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття
14	Країни Центральної Азії та Закавказзя в системі сучасних	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою

	міжнародних відносин			літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття
15	Україна в системі сучасних міжнародних відносин	Лекція, практичне заняття	3	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття
16	Підсумковий семестровий контроль	екзамен		Підготуватися до екзамену за запропонованим переліком питань для підготовки